

# การศึกษาอุปมาอุปไมยในการบัญญัติศัพท์ใหม่ของสื่อสิ่งพิมพ์ ในแวดวงการบินไทย

## The study of Coinage's metaphors in Thailand Entertainment Industry

บุษบา แผงสาเคน

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: fangsaken2531@gmail.com

### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปมาอุปไมยในการบัญญัติศัพท์ใหม่ ของสื่อสิ่งพิมพ์ในแวดวงบันเทิงของไทย ซึ่งปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบทางความหมายตรงและความหมายหมายเปรียบเทียบ รวมทั้ง วิเคราะห์ทางความหมายด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ (Componential analysis) การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยได้คัดเลือกกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่แวดวงบันเทิง จำนวน 17 กลุ่มคำ ผลการศึกษา พบว่า มิติทางความหมายตรงสามารถสรุปอรรถลักษณะทางความหมาย ได้ 7 กลุ่ม ได้แก่ ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการเพลง ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการแสดงและการละคร ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการภาพยนตร์ ความหมายเกี่ยวเนื่องที่เน้นการกระทำ ความหมายเกี่ยวเนื่องที่ใช้การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ความหมายเกี่ยวเนื่องกับสิ่งของและตัวบุคคลและ ความหมายเกี่ยวเนื่องกับอาหาร ส่วนความหมายเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย สามารถแบ่งตามประเภท อรรถลักษณะทางความหมาย ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ อุปมาอุปไมยสิ่งมีชีวิต อุปมาอุปไมยสิ่งไม่มีชีวิต และอุปมาอุปไมยการกระทำ

**คำสำคัญ:** อุปมาอุปไมย ความหมายตรง หน่วยประกอบทางความหมายของคำ การบัญญัติศัพท์ แวดวงบันเทิง

### Abstract

This research aims to study the Metaphor of Coinage in the realm of Thai Entertainments industry by comparing between the conceptual meaning and connotative meaning. Moreover, it also aims to analyze meanings of those words through the componential analysis technique. The qualitative method was employed in this particular study. In this study, coinage words can be divided into 17 types. The findings show that the dimension of conceptual meanings can be divided into seven different groups: the meaning related to music industry, the meaning related to acting and plays industries, the meaning related to movies, the meaning related to actions, the meaning related to English transliteration, the meaning related to objects and person, and the meaning related to food. The dimension of the metaphor meanings can be divided into 3 different groups: the metaphor of living things, the metaphor of non-living things, and the metaphor of human actions.

**Keywords:** Metaphor, conceptual meaning, Componential analysis, Coinage, Entertainment

วันที่รับบทความ : 06 พฤศจิกายน 2562

วันที่แก้ไขบทความ : 13 ธันวาคม 2562

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 08 มกราคม 2563

## 1. บทนำ

การบัญญัติศัพท์ใหม่ของสื่อสิ่งพิมพ์ในแวดวงการบินไทย ถือเป็นแวดวงที่มีจะพบการบัญญัติศัพท์ขึ้นใหม่อยู่เสมอ ทั้งนี้ ในฐานะผู้รับข่าวสาร กล่าวได้ว่าการบัญญัติศัพท์ใหม่ของสื่อมวลชนในแต่ละประเภทล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสารเป็นอย่างมาก เนื่องจากความสะดวกรวดเร็วของการรับข่าวสาร จากความสำคัญข้างต้นและอิทธิของสื่อในฐานะผู้ผลิตข่าวสาร ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการแปรเปลี่ยนและความหลากหลายของการบัญญัติศัพท์ใหม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเหล่านี้สามารถส่งผลกระทบต่อผู้รับสารในด้านพฤติกรรมการแสดงออกและการใช้ภาษาที่ผิดไปจากเกณฑ์มาตรฐาน จากความสำคัญข้างต้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ในการศึกษา อุปสรรคในการบัญญัติศัพท์ใหม่ ของสื่อสิ่งพิมพ์ในแวดวงการบินไทย ตามทฤษฎีของ Lakoff and Johnson [1] ได้กล่าวไว้ว่า การใช้ภาษาของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย จากประเด็นดังกล่าวจึงมีงานวิจัยหลายเล่มด้วยกันที่ได้ให้ความสนใจในการศึกษาความหลากหลายทางภาษาของสื่อโทรทัศน์ในแวดวงต่างๆ เช่น รายงานวิจัยลักษณะภาษาไทยที่ใช้ผ่านสื่อมวลชนโทรทัศน์ ของ วิไลวรรณ ขนิษฐานนท์ [2] ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชนเปรียบเทียบกับลักษณะภาษาไทยมาตรฐาน และงานวิจัยเรื่องลักษณะภาษาคนดังและมุมมองด้านเอกลักษณ์กลุ่มของ ดิอู ศรีนราวัฒน์ [3] ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาของนักร้อง นักแสดงและนักธุรกิจ จากความสำคัญข้างต้น การศึกษาอุปสรรคในการบัญญัติศัพท์ใหม่ ของสื่อสิ่งพิมพ์ในแวดวงการบินไทย ถือเป็นกระบวนการการวิเคราะห์การใช้ภาษาที่จะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย และการแปรเปลี่ยนของภาษาในปัจจุบันได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอุปสรรคในการบัญญัติศัพท์ใหม่ ของสื่อสิ่งพิมพ์ในแวดวงการบินไทย ซึ่งปรากฏในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

## 3. วิธีดำเนินการวิจัย

### 3.1 การเลือกข้อมูลทางภาษา

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการคัดเลือกแหล่งข้อมูลทางภาษา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ข้อมูลทางภาษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ พาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าวสาร คอลัมน์วงการบันเทิงจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและนิตยสารที่วิบูลย์ของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2561 เท่านั้น เนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งสองประเภทถือเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในการอ่าน และถือเป็นนิตยสารบันเทิงที่มียอดขายสูงสุด ภาษาของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ คือ กลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่ โดยผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการคัดเลือกข้อมูลทางภาษาจากการนับค่าความถี่ที่สูงที่สุดที่พบเจอจากพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าวสาร

### 3.2 การเก็บข้อมูล

การศึกษารวบรวมข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้ศึกษาได้พิจารณาการเก็บข้อมูลโดยการอ่านและวิเคราะห์อุปสรรคในการบัญญัติศัพท์ใหม่จากพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าวสารในคอลัมน์วงการบันเทิงจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและนิตยสารที่วิบูลย์ของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2561 จากนั้น ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลจากเอกสารที่ได้รับการคัดเลือกข้างต้น เพื่อเก็บข้อมูลทางภาษาเรื่องรูปแบบการใช้อุปสรรคในการบัญญัติศัพท์ใหม่ของแวดวงบันเทิง โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่ในแวดวงบันเทิง จำนวน 17 กลุ่มคำ เท่านั้น โดยได้ตัดคำซ้ำออก จำนวน 3 กลุ่มคำ

**3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้ศึกษาได้แบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปสรรคของกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่ โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์การแยกความหมายของคำออกเป็นหน่วยความหมายย่อย โดยใช้ทฤษฎีแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ (componential analysis) เพื่อแยกส่วนประกอบทางความหมายตรงและอุปสรรคของกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่ในแวดวงบันเทิงไทย โดยสามารถแยกความหมายของคำออกเป็นหน่วยความหมายย่อยหรือเรียกว่าอรรถลักษณะ (semantic feature) โดยทฤษฎีการวิเคราะห์การแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำดังกล่าวได้อ้างอิงรูปแบบการวิเคราะห์ตามที่ปรากฏในงานวิจัยของ Howard Jackson [4] โดยผลการศึกษานำเสนอผลการ

วิเคราะห์ในรูปแบบหน่วยอรรถลักษณะ โดยใช้แผนผังวงเล็บในการระบุขอบเขตทางความหมายเชิงอุปลักษณ์

#### 4. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์รูปภาษาการใช้อุปลักษณ์ในการบัญญัติศัพท์ใหม่ของแวดวงบันเทิง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปลักษณ์ ส่วนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปลักษณ์ ด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมาย โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

##### ส่วนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทางความหมายตรงและความหมายเชิงอุปลักษณ์

1. “ตาม แขวนไม้ ใครอยู่เบื้องหลัง FC ต้องอ่าน” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1289 - 1295 [5]

**ความหมายตรง** หมายถึง การแขวนอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับขยายเสียงพูดหรือเสียงร้องเพลงให้ดังขึ้น

**อุปลักษณ์** หมายถึง การเลิกร้องเพลง หรือการเลิกจัดรายการวิทยุ

2. “แฟนคลับ อดจิ้น ลือสนั่น ‘เวียร์’ โน! ร่วมงาน ‘แพน’” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1289 - 1295 [5]

**ความหมายตรง** หมายถึง อด หยุต เลิก งดเว้นการจินตนาการความหมายก่อนไปในทางซู้สาว

**อุปลักษณ์** หมายถึง การจินตนาการความหมายก่อนไปในทางซู้สาว

3. “แฟนคลับ ฟินเวอร์ ‘หมาก’ รับ ‘คิม’ คือคนพิเศษ” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1289 - 1295 [5]

**ความหมายตรง** หมายถึง รู้สึกสุดยอด อย่างมากเกินไป

**อุปลักษณ์** หมายถึง แฟนคลับชื่นชอบเป็นพิเศษ หรือปลาบปลื้มกับบางสิ่งบางอย่างมาก

4. “ชีวิตจริงยิ่งกว่านิยาย ซินเดอเรลล่า เมืองไทย ‘ตึก – แอฟ’ แสบป๊อเวอร์” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1289 - 1295 [5]

**ความหมายตรง** หมายถึง สาวงามในเทพนิยาย เรื่องซินเดอเรลล่า

**อุปลักษณ์** หมายถึง ผู้หญิงที่เคยมีชีวิตที่ลำบาก แต่สุดท้ายกลับกลายมีชีวิตที่น่าอิจฉา สมหวังในชีวิตความรักและทรัพย์สินเงินทอง

5. “เช็ดดวงความรัก พ่อหม้าย ไม่เลื้อย ‘ชาคริต – โบว์’ จะไปกันรอดมั๊ย?” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1384 - 1387 [6]

**ความหมายตรง** หมายถึง ไม่เถาที่ทอดตัวหรือยึดเกี่ยวไปตามพื้นดิน

**อุปลักษณ์** หมายถึง ผู้ชายที่มีพฤติกรรมคบผู้หญิงหลายคน หรือเจ้าชู้

6. “อัม – วุ่นเส้น – พลอย 3 สาว โสดตัวท็อป” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1384 - 1387 [6]

**ความหมายตรง** หมายถึง สิ่งของที่ได้รับการการันตีและคัดเลือกแล้วว่ามีคุณภาพ ระดับดีที่สุด

**อุปลักษณ์** หมายถึง บุคคลที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

7. “เกาเหลาตัวแม่ ‘มาชา’ พัด ‘ลูกเกด’ หึง ถอนตัว The Face 3” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1384 - 1387 [6]

**ความหมายตรง** “เกาเหลา” หมายถึง อาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวที่ไม่ใส่เส้น ลักษณะเหมือนแกงจืดที่ร้อนจัด “ตัวแม่” หมายถึง บุคคลที่มีความโดดเด่น มีชั้นเชิงในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มากกว่าคนอื่น

**อุปลักษณ์** หมายถึง ความขัดแย้ง หรือความไม่พอใจซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล ซึ่งต่างมีอิทธิพลและมีความเหนือชั้นกว่าผู้อื่นทั้งคู่

8. “ละครรักต่างวัย ‘หนุ่ม – ศรธรรม’ ขึ้นแท่น ‘พระเอกกินเด็ก’” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1384 - 1387 [6]

**ความหมายตรง** หมายถึง นักแสดงนำชายเคี้ยวกลืนหรือเปลื้องตัวกับคนที่มีอายุน้อยกว่า

**อุปลักษณ์** หมายถึง นักแสดงนำชายที่ชอบบุคคลที่อายุน้อยกว่าตน

9. “ส่องดวงดาราปีไก่ ‘แอน ทอง’ ดวงขึ้น ‘ณเดชน์ – มาริโอ้’ งานเปรี้ยว” จากนิตยสารทีวี่พูล คอลัมน์บันเทิง ฉบับที่ 1384 - 1387 [6]

**ความหมายตรง** หมายถึง กิจกรรมที่สร้างความโด่งดัง หรืองานแสดงที่มีเสียงดัง

**อุปลักษณ์** หมายถึง ผลงานการแสดงที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

10. “ชาคริตวิวาหรือรอบ 2 ตกเป็นข่าวฮือฮาเตียงหักกร้าวกับอดีตภรรยาอย่าง วิเจสวเช็กชี วุ่นเส้น วิริฒิพา ภักดีประสงค์...” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 [7]

**ความหมายตรง** หมายถึง เตียงที่ใช้สำหรับนอนเพื่อการชำรุด หรือหัก

**อุปลักษณ์** หมายถึง การอย่าร้าง หรือแยกทางกัน

11. “The Mask Singer เราได้อะไรจาก ดราม่าหน้ากาก” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 [7]

**ความหมายตรง** หมายถึง ละคร บทละคร หรือเรื่องราวอันน่าทึ่ง

**อุปลักษณ์** หมายถึง ความโศกเศร้า เศร้าสร้อย ผิดหวังกับบางสิ่งบางอย่าง

12. “สายฟ้า-พายุ ลูกแฝดหมื่นล้าน ของชมพู อารยานับเป็นเรื่องราวดีๆ ที่เห็นแล้วยิ้ม...” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 [7]

**ความหมายตรง** “ลูกแฝด” หมายถึง ลูกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่เกิดจากท้องแม่เดียวกัน ในเวลาเดียวกัน หรือใกล้กัน “หมื่นล้าน” หมายถึง หน่วยค่าเงินจำนวนหมื่นล้าน

**อุปลักษณ์** หมายถึง ลูกแฝดที่เกิดจากพ่อแม่ที่มีฐานะดี

13. “ปอ เมีย ตู ธนาคันต์ ขอพูดบ้าง เรื่อง วิเจจ่า งานนี้ หนังคนละม้วน” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 26 -27 มิถุนายน 2561 [8]

**ความหมายตรง** หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีหลายแผ่น แต่ละคนมีภาพยนตร์คนละเรื่องที่แตกต่างกัน

**อุปลักษณ์** หมายถึง การได้รับสาร หรือเรื่องราวที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

14. “ยิ่งใหญ่ อลังการกับงาน ‘เปิดวิกบิก 3’ งานนี้ดารา ตบเท้ามาร่วมงานพร้อมแพชั่นสวยๆ เพียบ” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 26 -27 มิถุนายน 2561 [8]

ส่วนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปลักษณ์ด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ (Componential analysis) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปลักษณ์ด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ

#### กลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่

##### 1. แขนงไม้

**ความหมายตรง** หมายถึง ลักษณะอาการเดินเป็นแถวเป็นจังหวะพร้อมๆกัน โดยกระแทก หรือการย้ำเท้า กระแทกกับพื้นอย่างแรง

**อุปลักษณ์** หมายถึง ความพร้อมเพรียงของเหล่าดารานักแสดงที่มาร่วมงานเป็นจำนวนมาก

15. “ชื่อนกแต่ไม่นกนะจ๊ะ!! นก ชุ่มจัดทะเบียนสมรสสามีเด็ก ชัยจุบไชว์กลางเขต!” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 26 -27 มิถุนายน 2561 [8]

**ความหมายตรง** หมายถึง ชื่อสัตว์มีกระดูกสันหลัง เลือดอุ่น มี ๒ เท้า ๒ ปีก และมีขนปกคลุมตัว ออกลูกเป็นไข่

**อุปลักษณ์** หมายถึง ไม่สมหวังในความรัก

16. “หวานขึ้นตา คู่เลิฟต่างวัยอย่างนางเอกหน้าแบ้วเจนี่ เทียนโพธิ์สุวรรณ์และเทรนเนอร์หนุ่ม มิกกี้...” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 26 -27 มิถุนายน 2561 [8]

**ความหมายตรง** หมายถึง ภาวะแรกซ้อนของโรคเบาหวาน เป็นสาเหตุจากปริมาณน้ำตาลในเลือด

**อุปลักษณ์** หมายถึง การแสดงความรักของคู่รักที่มากจนเกินไป ทำให้คนรอบข้างอิจฉาในความรักของทั้งคู่

17. “ไปให้สุด หยดอยู่ที่สามแห่งชาติ กงยู พระเอกเกาหลี มหิมาภิมาเสนต์ หล่อโคตร...” จากบันเทิงไทยรัฐ วันที่ 26 -27 มิถุนายน 2561 [8]

**ความหมายตรง** หมายถึง คู่ชีวิตที่มีคุณสมบัติที่ดีเพียบพร้อมทุกอย่าง

**อุปลักษณ์** หมายถึง ผู้ชายที่ได้รับความชื่นชอบและเป็นที่ยกย่องของคนจำนวนมาก ซึ่งปรารถนาให้เป็นสามีของตน

#### ความหมายกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่

##### ความหมายตรง

(+ แขนงอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับขยายเสียงพูด)

##### ความหมายอุปลักษณ์

(+ การร้องเพลง -การเลิกร้องเพลง)

**ตารางที่ 1 (ต่อ)**การเปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปลักษณ์ด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ

**กลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่**

|                  | ความหมายกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่                                                     |                                                           |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
|                  | ความหมายตรง                                                                         | ความหมายอุปลักษณ์                                         |
| 2.อดจิ้น         | ( + จินตนาการ<br>+ ความรู้สึกรัก )                                                  | ( + การล้นอยากให้ดาราที่ตน<br>ชอบเป็นแฟนกันจริงๆ )        |
| 3.ฟินเวอร์       | ( + มีความสุขต่อบาง<br>สิ่ง )                                                       | ( + ชื่นชอบสิ่งที่ทำ<br>อย่างมาก )                        |
| 4.ซินเดอเรลล่า   | ( + ตัวละครในนิทาน<br>เทพนิยาย )                                                    | ( + มีชีวิตที่สมบูรณ์แบบ<br>+ มีคู่สมรสที่มีฐานะ )        |
| 5.ไม่เลื่อย      | ( - พันธุ์ไม้ที่ยึดตาม<br>พื้นดิน )                                                 | ( - ผู้ชายเจ้าชู้ )                                       |
| 6.ตัวท็อป        | ( + สิ่งของที่ได้รับการ<br>การันตีและคัดเลือก<br>แล้วว่ามีคุณภาพ<br>ระดับดีที่สุด ) | ( + บุคคลที่มีชื่อเสียง<br>และมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น )     |
| 7. เกาเหลาตัวแม่ | ( + อาหารประเภท<br>แกง ลักษณะ<br>คล้ายแกงจืด<br>+ มารดา ผู้เลี้ยงดู<br>บุตร )       | ( - การทะเลาะ<br>- ความขัดแย้งระหว่าง<br>บุคคล )          |
| 8. พระเอกกินเด็ก | ( + นักแสดงนำชาย<br>+ พฤติกรรมการกิน )                                              | ( + นักแสดงนำชายที่มี<br>ความชอบคนที่มี<br>อายุน้อยกว่า ) |
| 9. งานเปรี้ยง    | ( + กิจกรรม งานแสดง<br>+ เสียงดัง )                                                 | ( + งานแสดงที่ได้รับ<br>ความนิยมเป็น<br>อย่างมาก )        |

ตารางที่ 1 (ต่อ)การเปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปลักษณ์ด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ

| กลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่ | ความหมายกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่                                                                      |                                                                     |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
|                         | ความหมายตรง                                                                                          | ความหมายอุปลักษณ์                                                   |
| 10. เตียงหัก            | ( + เครื่องนอน<br>-ชำรุด )                                                                           | ( -การอย่าร้าง )                                                    |
| 11. ดราม่า              | ( +บทละคร หรือ<br>ข่าวลือ<br>-โกหก หรือการ<br>กล่าวเกินจริง )                                        | ( -ความผิดหวัง<br>-ความโศกเศร้า )                                   |
| 12. ลูกแฝดหมื่นล้าน     | ( +ลักษณะไขสอ<br>ใบที่เกิดจากท้อง<br>แม่เดียวกัน )                                                   | ( + ลูกที่เกิดในตระกูล<br>ที่ร่ำรวย ระดับ<br>หมื่นล้าน )            |
| 13. หนังคนละม้วน        | ( +ภาพยนตร์<br>+จำนวนของ<br>ภาพยนตร์<br>+แต่ละคนมี<br>ภาพยนตร์คนละ<br>หนึ่งเรื่องที่<br>แตกต่างกัน ) | ( -การเล่าเรื่องราวไม่<br>เป็นไปในทิศทาง<br>เดียวกัน )              |
| 14. ตบเท้า              | ( + ลักษณะ<br>อาการ<br>เคลื่อนไหวของ<br>เท้า<br>+จังหวะการเดิน<br>กระแทก )                           | ( + การเข้าร่วมงาน<br>+การรวมพลของ<br>กลุ่มคนที่จะ<br>เข้าร่วมงาน ) |
| 15. นก                  | ( +สัตว์ปีก<br>+สัตว์ที่มีกระดูก<br>สันหลัง เลือดอุ่น )                                              | ( -ไม่สมหวังในความรัก )                                             |

**ตารางที่ 1 (ต่อ)**การเปรียบเทียบทางความหมายตรงและอุปลักษณ์ด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ

|                 | ความหมายกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่                                                        |                                                    |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
|                 | ความหมายตรง                                                                            | ความหมายอุปลักษณ์                                  |
| 16. หวานชื่นตา  | +รสชาติความ<br>หวาน<br>+ภาวะแทรก<br>ซ้อนของ<br>โรคเบาหวานที่<br>ส่งผลกระทบต่อ<br>สายตา | + ความรู้สึกอิจฉา<br>+ คนรอบข้างอิจฉา<br>ในความรัก |
| 17.สามีแห่งชาติ | +คู่ชีวิตที่ดี<br>ระดับชาติ<br>+ผู้ชายที่ดี                                            | + ความปรารถนาที่<br>อยากได้มาครอบ<br>ครองเป็นสามี  |

ผลการวิเคราะห์ทางความหมายตรงด้วยวิธีการแยกหน่วยประกอบทางความหมายของคำ (Componential analysis) สามารถแบ่งกลุ่มทางความหมายที่เกี่ยวข้องเนื่องตามประเภทอรรถลักษณะทางความหมาย ได้ 7 กลุ่ม คือ [ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการเพลง] [ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการแสดงและการละคร] [ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการภาพยนตร์] [ความหมายเกี่ยวเนื่องที่เน้นการกระทำ] [ความหมายเกี่ยวเนื่องที่ใช้การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ] [ความหมายเกี่ยวเนื่องกับสิ่งของและตัวบุคคล] และ [ความหมายเกี่ยวเนื่องกับอาหาร] ส่วนผลการวิเคราะห์ทางความหมายเชิงอุปลักษณ์สามารถแบ่งประเภทอรรถลักษณะทางความหมาย ได้ 3 กลุ่ม คือ [อุปลักษณ์สิ่งมีชีวิต][อุปลักษณ์สิ่งไม่มีชีวิต] และ+อุปลักษณ์การกระทำ]

## 5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สามารถสรุปการวิเคราะห์มิติทางความหมายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ มิติทางความหมายตรง และมิติทางความหมายอุปลักษณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

**5.1. มิติทางความหมายตรง** ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นๆ สามารถสรุปอรรถลักษณะทางความหมาย ได้ 7 กลุ่ม ดังนี้

5.1.1[ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการเพลง] ได้แก่ “แขวนไมค์”

5.1.2 [ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการแสดงและการละคร] ได้แก่ “ซินเดอเรลล่า” และ “พระเอกกินเด็ก”

5.1.3 [ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการภาพยนตร์] ได้แก่ “หนังคนละม้วน”

5.1.4 [ความหมายเกี่ยวเนื่องที่เน้นการกระทำ] ได้แก่ “งานเปรี้ยว” “เตียงหัก” “ตบเท้า” “ไม่นึก” และ “หวานชื่นตา”

5.1.5 [ความหมายเกี่ยวเนื่องที่ใช้การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ] ได้แก่ “อดจิ้น” “ฟินเวอร์” และ “ตราม่า”

5.1.6 [ความหมายเกี่ยวเนื่องกับสิ่งของและตัวบุคคล] ได้แก่ “ตัวที่อป” “ไม้เลื้อย” “สามีแห่งชาติ” และ “ลูกแฝดหมื่นล้าน”

5.1.7 [ความหมายเกี่ยวเนื่องกับอาหาร] ได้แก่ “เกาเหลาตัวแม่”

**5.2 มิติทางความหมายอุปลักษณ์** สามารถแบ่งประเภทอรรถลักษณะทางความหมาย ได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

5.2.1 [ อุปลักษณ์สิ่งมีชีวิต] สามารถจำแนกมิติความหมายย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

5.2.1.1 กลุ่มคำศัพท์บัญญัติด้านมนุษย์ ได้แก่ ซินเดอเรลล่า ลูกแฝดหมื่นล้าน สามีแห่งชาติ

5.2.1.2 กลุ่มคำศัพท์บัญญัติด้านสัตว์ ได้แก่ นก

5.2.1.3 กลุ่มคำศัพท์บัญญัติด้านพืช ได้แก่ ไม้เลื้อย

5.2.2 [ อุปลักษณะสิ่งไม่มีชีวิต] สามารถจำแนกมิติตามความหมายย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

5.2.2.1 กลุ่มคำศัพท์บัญญัติด้านอาหาร ได้แก่ เกาเหลาต้มแม่

5.2.2.2 กลุ่มคำศัพท์บัญญัติด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ แขนงไม้ เคียงหัก หนังสือคนละม้วน

5.2.2.3 กลุ่มคำศัพท์บัญญัติด้านความรู้สึก ได้แก่ ออดจิ้น ฟินเวอร์ ดรามา หวานชื่นตา

5.2.3 [+อุปลักษณะการกระทำ] ได้แก่ งานเปรี้ยว กินเด็ก ตบเท้า

จากผลการศึกษาอุปลักษณะในการบัญญัติศัพท์ใหม่ของสื่อสิ่งพิมพ์ในแวดวงบันเทิง พบว่า ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของวชิรา ชุณหศรี [9] ได้กล่าวว่า ถ้อยคำหรือสำนวนที่พบในข่าวสารแวดวงบันเทิงมักมีรูปภาษาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความหมายอื่นๆ เช่น ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการเพลง ความหมายเกี่ยวเนื่องวงการแสดง ความหมายเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์ เช่น “แขนงไม้” “เคียงหัก” และ “หนังสือคนละม้วน” เป็นต้น นอกจากนั้น กลุ่มคำศัพท์บัญญัติใหม่ ยังมีการใช้การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า มีกลุ่มคำทับศัพท์บางคำที่มีมิติทางความหมายที่ไม่ตรงกับ ความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เช่น คำว่า “ดรามา” เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ คือ “Dramatic” แวดวงบันเทิงไทยได้นำมาใช้ในเชิงความหมายแง่ลบ หมายถึง ความโศกเศร้า ความผิดหวังจากบางสิ่งบางอย่าง รวมทั้ง มิติทางความหมายของกลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่ในแวดวงบันเทิง เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดและการใช้ภาษาของมนุษย์ในสังคมนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Lakoff and Johnson [1] นอกจากนี้ จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวต่างมีผลที่สอดคล้องกับทฤษฎีของ Saussure อ้างใน [10] Geoffrey Finch พบว่า กลุ่มคำบัญญัติศัพท์ใหม่ต่างมีมิติทางความหมายที่สามารถสะท้อนให้เห็น ทั้งรูปเสียง รูปความหมายที่มีทั้งความตรงและความหมายเชิงเปรียบเทียบ และการอ้างอิงหรือความสัมพันธ์ทางความหมายของคำกับสิ่งต่างๆรอบตัว นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัย การศึกษาลักษณะภาษาไทยที่ใช้ผ่านสื่อมวลชนของวิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ [2] และการศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของบุคคลที่อยู่ใน

วงการบันเทิงและวงการธุรกิจของดิฐ ศรีนราวัฒน์ [3] พบว่า ภาษาที่ใช้ในวงการบันเทิงนั้น มีการใช้ภาษาที่แปลกใหม่และไม่ตรงตามภาษาไทยมาตรฐาน รวมทั้ง มีรูปแบบการสร้างสำนวน หรือการบัญญัติศัพท์ใหม่ที่มีมิติทางความหมายที่หลากหลาย มีทั้งแง่บวกและแง่ลบตามบริบทความหมายที่ปรากฏรอบข้าง

## 6. ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการศึกษาการบัญญัติศัพท์ใหม่ในแวดวงอื่นๆเพิ่มเติม เช่น แวดวงการเมือง ธุรกิจ และควรเพิ่มปัจจัยทางสังคมในการศึกษา

## 7. เอกสารอ้างอิง

- [1] Lakoff. G, and Johnson. M, MetaphorWe Live By. London: Chicago, 1989.
- [2] วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์, รายงานวิจัยลักษณะภาษาไทยที่ใช้ผ่านสื่อมวลชนโทรทัศน์. ทุนอุดหนุนประเภทกำหนดเรื่องจากสำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- [3] ดิฐ ศรีนราวัฒน์, “ลักษณะภาษาคนดังและมุมมองด้านเอกลักษณ์กลุ่ม,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.
- [4] Jackson. H, Words and Their Meaning, London: Longman, 1988.
- [5] คมลัณณ์บันเทิง, นิตยสารทีวี่พล., ปีที่ 25, ฉบับที่ 1289-1295 (กุมภาพันธ์ และ มีนาคม), หน้า 1, 2558.
- [6] คมลัณณ์บันเทิง, นิตยสารทีวี่พล., ปีที่ 27, ฉบับที่ 1384-1387 (ธันวาคม), หน้า 1, 2559.
- [7] บันเทิงไทยรัฐ, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ., (31 ธันวาคม), หน้า 5, 2560.
- [8] บันเทิงไทยรัฐ, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ., (26-27 มิถุนายน), หน้า 5, 2561.
- [9] วชิรา ชุณหศรี, “การศึกษาสำนวนที่ใช้ในวงการบันเทิงจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2540-2544,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- [10] Finch. G, How to study linguistics, 2nd ed. New York: Palgrave Macmillan, 2003.